

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 273/06

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. augusta 2006 predbežne prerokoval sťažnosť A. P., rod. F., B., zastúpenej advokátom JUDr. L. P., B., vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 149/04 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. P., rod. F., **o d m i e t a** pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. októbra 2005 doručená sťažnosť A. P., rod. F., B. (ďalej len „sťažovateľka“), v ktorej namieta, že postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 149/04 bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti okrem iného uviedla: *„Svojím návrhom zo dňa 20. 05. 2004 sa navrhovateľka domáha vypratania a vydania nehnuteľnosti 1/2 rodinného domu (...)*

Dňa 09. 07. 2004 právny zástupca navrhovateľky adresoval príslušnému súdu žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania s poukazom na obdobie, v ktorom sa bude navrhovateľka zdržiavať na území Slovenskej republiky, keďže je slovenskou štátnou občiankou žijúcou časť roka v zahraničí, v záujme vypočutia sťažovateľky ako účastníčky konania. Súd svojim uznesením zo dňa 20. 10. 2004 vyššie uvedenú výzvu na zaplatenie súdneho poplatku na základe upozornenia zo strany právneho zástupcu navrhovateľky zrušil, pričom o vrátení nesprávne vyrubeneho súdneho poplatku - ako uvádza - nemohol rozhodnúť, keďže v tom čase v spise nebol založený záznam zo dňa 09. 07. 2004 o zaplatení súdneho poplatku v pôvodne stanovenej výške navrhovateľkou. O vrátení nesprávne vyrubeneho súdneho poplatku súd rozhodol svojim uznesením zo dňa 04. 11. 2004, ktorým aj nanovo vyrubil výšku súdneho poplatku. Aj toto konanie súdu možno považovať za neefektívne v postupe súdu, keďže súd je v otázke vyrubovania súdnych poplatkov najkompetentnejší a ako inštitúcia by mal najlepšie a najsprávnejšie vedieť vyčíslit' jeho správnu a presnú výšku. Aj takéto konanie súdu teda možno považovať za priet'ahy v konaní, keďže nie je zo strany súdu splnená zákonná požiadavka rýchlosti, účinnosti a efektívnosti konania. (...)

Keďže sťažovateľka žije väčšiu časť roka v USA, je sklamaná postupom našej justície, a to najmä pri ochrane najchránenejšieho práva, ktorým je osobné vlastníctvo.

Sťažovateľka sa domáha podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré vzhľadom k vyššie uvedeným zbytočným priet'ahom v konaní považuje za primerané vo výške 450.000,- Sk ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenú v peniazoch. Túto nemajetkovú ujmu si sťažovateľka ohodnotila sumou 15.000,- Sk na mesiac a vzhľadom k tomu, že súdne konanie do dnešnej doby trvá 15 mesiacov je výsledná suma uplatňovaná ako nemajetková ujma v uvedenej výške 450.000, - Sk.“

Sťažovateľka okrem vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v uvedenej veci požaduje, aby okresný súd konal bez zbytočných priet'ahov, zaplatil jej primerané finančné zadosťučinenie vo výške 450 000 Sk a úhradu trov konania.

2. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Jedným z dôvodov, pre ktorý ústavný súd odmieta sťažnosť (jej časť) už po jej predbežnom prerokovaní, je aj zjavná neopodstatnenosť.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Z podania sťažovateľky a jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľka podala okresnému súdu 21. mája 2004 žalobu o vrátenie daru. Súdny poplatok nezaplatila súčasne s podaním žaloby, hoci je to povinnosť podľa zákona (§ 4 zákona č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov). Po výzve na zaplatenie súdneho poplatku z 15. júna 2004 sťažovateľka 7. júla 2004 síce namietla výšku vyrubeného súdneho poplatku, ale súdny poplatok bol napokon 8. júla 2004 zaplatený.

Právny zástupca sťažovateľky v žiadosti o nariadenie pojednávania doručenej 14. júla 2004 okrem iného oznámil, že sťažovateľka nie je občiankou Slovenskej republiky a na území Slovenskej republiky sa zdržuje len zriedkavo. Zároveň požiadal o „*urgentné vytýčenie termínu pojednávania*“ s poukazom na skutočnosť, že sťažovateľka sa bude nachádzať na území Slovenskej republiky v mesiacoch júl a august 2004, resp. máj 2005.

Sťažovateľka sa podaním doručeným 25. októbra 2004 sťažovala predsedovi okresného súdu na prieťahy v konaní.

Celé konanie, aj ku dňu rozhodovania ústavného súdu, trvá dva roky, avšak tu treba pripomenúť, že v sporovom konaní je sťažovateľka povinná poskytovať okresnému súdu súčinnosť [§ 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)] po celú dobu konania a nemôže ju obmedziť na to, že sa domáha úkonov okresného súdu so zreteľom na svoju neprítomnosť v Slovenskej republike len vo vymedzenom, aj to veľmi krátkom období. Konanie síce trvá dva roky, ale táto dĺžka konania súvisí do značnej miery aj s obmedzujúcim podaním sťažovateľky.

Vo veci samej ide o spor (vrátenie daru), v ktorom je nevyhnutné sťažovateľku nielen vypočuť, ale zjavne aj konfrontovať s obranou žalovaného, resp. dožiadať o jej výsluch v zahraničí alebo urobiť podobný procesný úkon, ktorý by napomohol zisteniu skutkového stavu. Takýto postup vyplýva z § 630 Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje zákonné predpoklady (hypotézu právnej normy) na vrátenie daru a tie vyžadujú zisťovanie zložitých skutkových dejov, ktoré opodstatňujú vrátenie daru.

V takom spore nie je možné postupovať tak, že sa sťažovateľke umožní exkluzívne, na rozdiel od žalovaného, ktorý má však rovné postavenie (§ 18 OSP), vyberať termíny pojednávania, resp. trvať len na určitých dátumoch bez ohľadu na postoj druhého účastníka, potreby dokazovania a tiež na povahu sporu. Okrem doby vymedzenej sťažovateľkou okresný súd nemohol konať a zisťovať skutkový stav, lebo tomu bráni vyhlásenie sťažovateľky o nemožnosti kedykoľvek sa dostaviť na súd alebo na iný podobný úkon, napríklad na obhliadku podľa aktuálneho stavu konania, výsluch svedkov, dokazovanie, a to aj v súčinnosti s protistojacim účastníkom. Treba poznamenať, že sťažovateľka má právo vyjadriť sa ku všetkým vo veci vykonaným dôkazom a okresný súd jej musí toto ústavné oprávnenie priznať a umožniť ho aj realizovať, inak by porušil ústavnosť svojho postupu.

Preto doterajší stav konania zatiaľ nesignalizuje žiadnu možnosť vzniku zbytočných prietáhov, okrem tých, ktoré spočívajú v tom, že sťažovateľka sa domáha rozhodnutia v spore bez toho, aby k jeho vedeniu prispela spôsobom, ktorý je nevyhnutný na plnenie základnej úlohy súdu v sporovom konaní vymedzenej v § 1 OSP (spravodlivá ochrana práv všetkých účastníkov konania).

3. Ústavný súd vychádzajúc z ustálenej judikatúry o zjavnej neopodstatnenosti dospel k záveru, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde už po jej predbežnom prerokovaní.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľky.